



BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 - 2024



Rosetårnet barnehage



Forord

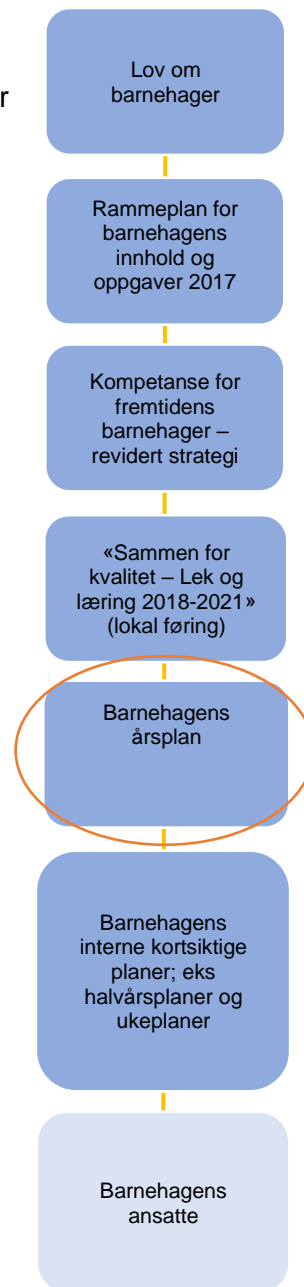
Bergen kommune har felles mal for årsplan i de kommunale barnehagene. Barnehagene utarbeider sine årsplaner ut fra en fastsatt ramme som samsvarer med kravene til årsplan slik de er beskrevet i lov om barnehager og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017, og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager i Bergen kommune trer etter planen i kraft 01.01.2018. Den beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for perioden 2018-2021. Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er *Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre*. Planhierarkiet er synliggjort i modellen

Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsinger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barnets hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.



BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

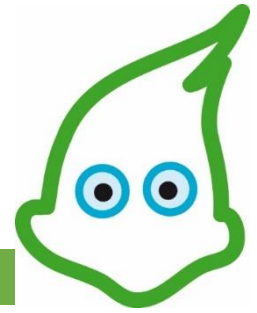


Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	6
1.3 Kjerneverdier	7
1.3.1 Ser barnet	7
1.3.2 Varme	7
1.3.3 Inkluderende	7
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	8
– medvirkende barn i lek og læring	8
2.1 Tilknytning	8
2.2 Lek	9
2.3 Læring	10
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	11
2.6 Mangfold	12
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	14
3.1 Fagområder	14
3.1.1 Språk som basiskompetanse	16
3.1.2 Matematisk kompetanse	17
3.1.3 Digitale verktøy	18
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	19
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4.2.1 Dokumentasjon	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4.2.2 Vurdering	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4.2.3 Oppfølging	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet ...	Feil! Bokmerke er ikke definert.
I. Barnesyn og læringssyn	21

II.	Pedagogisk relasjonskompetanse	21
III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	21
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	22
V.	Overganger	22
a.	Tilvenning i barnehagen	22
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	22
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	23
VI.	Foreldremedvirkning	23
VII.	Bærekraftig utvikling	23
VIII.	Skyfritt – plan for inkluderende oppvekstmiljø Feil! Bokmerke er ikke definert.	
IX.	Barns seksuelle helse	24





Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom - og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse



1.0 Barnehagens innledning

Velkommen til Rosetårnet barnehage. Vår godt etablerte barnehage holder til på Nygårdshøyden i et ærverdig gammelt bygg, som har både sjarm og sjel. De fleste i personalgruppen har jobbet lenge i barnehagen, og vi er stolte av å ha en jevn fordeling av menn og kvinner. Musikk og sang har etter hvert blitt vår barnehages største kilde til glede, inkludering, fellesskap og språk - og med flere musikere i personalet, blomstrer også barnas musikkutfoldelse.

1.1 Struktur og organisering

Rosetårnet barnehage har til sammen 39 plasser, fordelt som 13 plasser for barn under 3 år, og 26 plasser for barn over 3 år. Vi er organisert i tre avdelinger; Tryllefløyten, Bingen og Loftet. På Tryllefløyten har vi de yngste barna, de som er 1 år - og noen som blir 2 år i løpet av året. Vi har valgt å holde på en gruppestørrelse på 9-10 barn. På Bingen finner vi barn i alderen 2 - 4 år. Denne mellomavdelingen er skilt fra småbarnsavdelingen bare med en foldevegg, og det er daglig tett samarbeid mellom de to avdelingene. På Loftet går de eldste barna i barnehagen. Her har vi store gode lokaler, førskolegruppe - og vi har vårt eget musikkrom med et stort utvalg instrumenter. Gruppestørrelsen på Bingen og Loftet kan variere noe fra år til år ut fra barnas alder og modenhet, men vil være mellom 12-14 for de yngste og 18-20 for de eldste.

1.2 Metodevalg

I Rosetårnet barnehage bruker vi ICDP som er et enkelt program som skal styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Veiledere har videre opplæring av personalgruppen på kveldstid. ICDP har tre hovedmål:

- Å fremme den positive oppfatningen av og holdningen til barnet.
- Å påvirke omsorgsgivers forståelse av hvor viktig samhandlingen mellom omsorgsgiver og barnet er for barnets utvikling.
- Å fremme omsorgsgiveres oppfatning av seg selv som kompetent og mestrende.

Vi har også valgt å legge «Trygghetssirkelen» til grunn for vårt arbeid med tilknytning og pedagogisk relasjonskompetanse. Med trygghetssirkelen som basis øker personalet i barnehagen sin bevissthet og kompetanse i å skape trygghet, vise godhet, regulere barnets følelser - og veilede barnet i lek og aktiviteter.

I arbeidet med å styrke barnas selvfølelse og bidra til at de utvikler en god psykisk helse, benytter vi oss også av verktøyet «Grønne tanker, glade barn» (Raknes, 2014) for de eldste barna i barnehagen. Dette er utviklet i samarbeid med flere barnehager og er en del av *Psykologisk førstehjelp* - som har til hensikt å stimulere barns tanke- og følelsesbevissthet. Verktøyet kan bidra til å hjelpe barn å utvikle gode holdninger til seg selv og andre, og fremme evne til egenomsorg og prososial adferd.

Musikk som kilde til fellesskap, språk, mestring og glede, har en stor plass i Rosetårnet barnehage. Barnehagen har vært med i prosjektet *fra musikk til språk* og er nå sertifisert som en «Syngende barnehage». Med vår mangfoldige brukerguppe opplever vi at gjennom sang

og musikk blir språkbarrierer minimert, og vi har funnet vår arena hvor vi er likeverdige og alle kan bidra til fellesskapet.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

I Rosetårnet betyr dette at:

- Vi ser når barna trenger trøst og et fang å sitte på.
- Vi ser når barna trenger hjelp til å regulere følelsene sine.
- Vi gleder oss i lag med barna.
- Vi ser når barnet trenger hjelp til å komme inn i lek.
- Vi viser interesse for barnets liv utenfor barnehagen.

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

I Rosetårnet betyr dette at:

- En møter blide voksne som har åpne armer, gode klemmer og ledige fang ved behov.
- En opplever et personale som er aktiv i lek og samtale med barna.
- Latter og sang høres - og er en stor del av vår hverdag.
- Alle følelser er viktige og møtes med anerkjennelse.
- Vi kjenner en positiv og god atmosfære som gir trygghet.

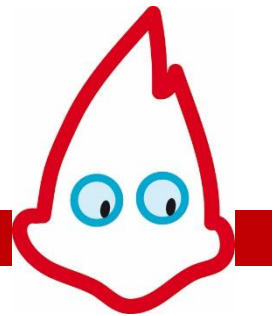
1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

I Rosetårnet betyr dette at:

- Barn blir invitert inn i lek.
- Personalet tar vare på barnas initiativ, behov og ønsker.
- Personalet hjelper barn inn i lek med andre barn.
- Personalet setter positive grenser og gir handlingsalternativer.

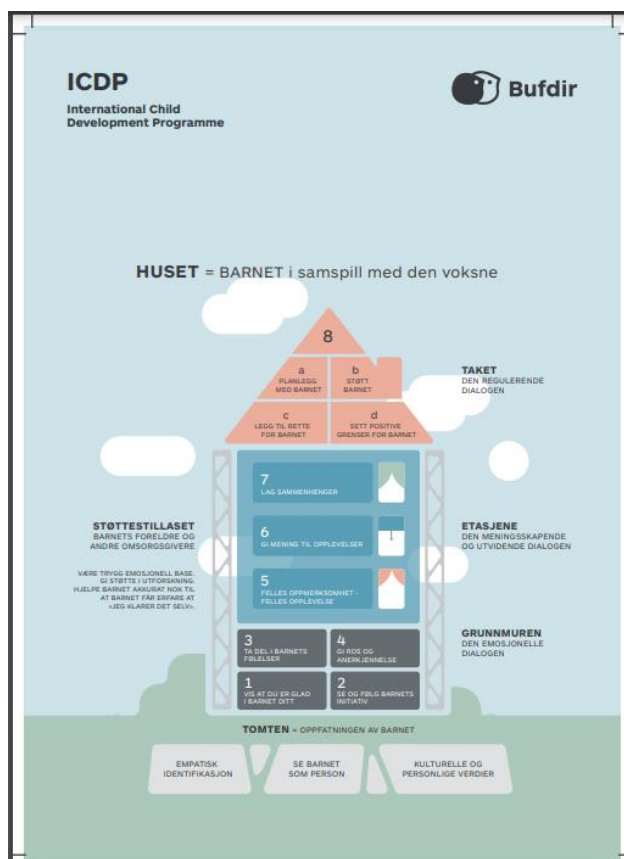
2.0 Livsmestring for det 21. århundre



– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

I Rosetårnet barnehage er vi opptatt av at alle barn skal oppleve trygg og god tilknytning. Trygg tilknytning er avgjørende for barnas trivsel i barnehagen, og legger grunnlaget for videre utvikling og læring. Vi bruker to program i vårt arbeid med tilknytning og relasjonsbygging, ICDP og «Trygghetssirkelen».



ICDP handler om relasjoner mellom mennesker, mellom barn og voksne. Barn utvikler seg ikke i et tomrom, de utvikler seg gjennom de erfaringene de gjør. Noe som betyr at de relasjonene barnet tar del i er med på å forme barnet. Derfor er det så viktig at vi som voksne er lyttende, observante, tilstedeværende og omsorgsfulle. ICDP er ikke noe som skal komme i tillegg til det arbeidet vi gjør, men skal være i fokus i det vi gjør.

ICDP har tre hovedmål:

Å fremme den positive oppfatningen av og holdningen til barnet

Å påvirke omsorgsgivers forståelse av hvor viktig samhandlingen mellom omsorgsgiver og barnet er for barnets utvikling

Å fremme omsorgsgivers oppfatning av seg selv som kompetent og mestrende

«Trygghetssirkelen» hjelper oss i å se hvilke behov barna har for støtte når de skal utforske verden og oppleve vanskelige følelser slik at de kan stå sterkere rustet til å møte utfordringer

senere i livet. <https://www.folkom.no/barn> er en nettside hvor dere kan få mer informasjon om «Trygghetssirkelen».

Sang og musikk er også et viktig verktøy for å skape trygghet. Sang og musikk skaper samhold i barnegruppen, og er en arena hvor alle kan delta ut fra sine forutsetninger.

Foreldre er barnas primære og viktigste omsorgspersoner. I barnehagen blir personalet ofte betegnet som de sekundære omsorgspersonene. Et tett foreldresamarbeid, hvor vi kan dele erfaringer og kunnskap vil være avgjørende for å gi barnet en trygg tilknytning i barnehagen.

Gjennom året vil personalet jobbe med bestemte temaområder, og kontinuerlig evaluere og jobbe med egen relasjonskompetanse. Dette for å sikre at barna blir møtt av varme, kompetente ansatte, med kunnskap om hvordan man skal justere seg i møte med det enkelte barnet - for å sikre en trygg hverdag i barnehagen. <https://www.icdp.no/> er en nettside hvor dere kan få mer informasjon om ICDP.

Mål: Alle barna skal ha god og trygg tilknytning til personalet og andre barn på avdelingen.

Kjennetegn:

- Personalet har fokus på å være sensitive og imøtekommende
- ICDP og «Trygghetssirkelen» brukes aktivt i det daglige arbeidet med barna
- Barnehagen legger aktivt til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, som grunnlag for trivsel, glede og mestring
- Sang og musikk brukes som metode for å skape tilknytning.

Personalet skal:

- Være ansvarlige for å bygge trygge og gode relasjoner til hvert enkelt barn.
- Hjelp barna til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.
- Legge til rette for at alle barna opplever trygghet, trivsel og tilhørighet i barnehagen.
- Være trygge og sensitive voksne, og hjelpe barna til å utvikle sine følelsesmessige og sosiale evner.
- Inspirerer, støtter og tilrettelegger for gode relasjoner i lek og aktiviteter.
- Arbeide aktivt med å skape en solid fellesskapsfølelse i barnehagen, blant annet gjennom sang og musikk.

2.2 Lek

Lek er barnas viktigste innfallspport til sosiale relasjoner, språkutvikling og det å lære seg normer og regler og så mye mer. Det er derfor viktig at personalet er bevisst sin viktige rolle for å tilrettelegge for utviklende lek.

Mål: Leken skal være en inkluderende arena hvor alle barn opplever støtte, tilhørighet og mestring. Barna skal gjennom lek få opplevelsen av å være en verdifull og viktig del av fellesskapet

Kjennetegn:

- Leken har en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi er anerkjent.
- Leken skal være indre motivert hos barna og de skal selv få være aktive pådrivere.
- Personalet er bevisst på individuell tilrettelegging slik at hvert enkelt barn kan finne en vei inn i leken, basert på sine erfaringer og interesser.
- Barna møter et rikt og mangfoldig lekemiljø som de selv kan identifisere seg med.

Personalet skal:

- Tilrettelegge for felles referanserammer som kan gi barna støtte videre inn i lek og samspill.
- Tilpasse det fysiske miljøet basert på barnas erfaringer og interesser.
- Være påkoblet, sette ord på handlinger - og støtte barna til å kommunisere og samhandle i leken
- Tilegne seg kunnskap om og tilrettelegge for interkulturell lek.
- Tilrettelegge for lek i mindre grupper.
- Få bedre kjennskap til barnas erfaringsgrunnlag gjennom et aktivt og tett foreldresamarbeid, og bruke denne kunnskapen bevisst i tilrettelegging av lek i barnehagen.
- Observere og iverksette systematiske tiltak dersom barn har behov for veiledning og støtte inn i felles lek og samspill, eller om det oppstår uheldige samspillsmønstre i leken.

2.3 Læring

For at barna skal oppleve læring må personalet i barnehagen støtte barnas lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Vi må ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær.

Mål: Tilpasse barnas leke – og læringsmiljø slik at det blir et meningsfylt og inkluderende fellesskap for alle.

Kjennetegn:

- Hverdagen blir tilrettelagt for å skape felles referanserammer gjennom temaarbeid, bøker, turer og felles opplevelser.
- Barna ser igjen erfaringer fra turer, temaer og andre felles opplevelser i lekemiljøet.
- Lekemateriell er tilgjengelig, og barneperspektivet er ivaretatt i de fysiske omgivelsene.
- Barna opplever progresjon i lekemiljøet og opplever at materiell utvikler seg i takt med deres interesser og behov.
- I samarbeid med foreldre skal barnas mangfoldige interesser og erfaringer hjemmefra gjenspeiles og videreutvikles i barnehagen.

Personalet skal:

- Tilrettelegge for at barna møter en pedagogisk atmosfære preget av felles dialog, samspill og glede, basert på barnas initiativ og interesser.
- Observere og tilpasse læringsmiljøet slik at barna får utfordringer de kan strekke seg etter og mestre, både individuelt og kollektivt.

- Ta barns uttrykk på alvor ved å gi dem mulighet for å medvirke og påvirke leke - og læringsmiljøet.
- Aktivt fremme utvikling og læring gjennom hele barnehagehverdagen.
- Tilpasse læringsmiljøet i samarbeid med barna og deres foreldre, slik at lek – og læringsmiljø er relevant i forhold til tema og interesseområder barna har både i og utenfor barnehagen.
- Støtte barns utforskning, undring og skapertrang i alle hverdagssituasjoner.
- Tilpasse lekemiljø slik at barna får bruke hele kroppen og alle sansene sine.

2.4 Barns medvirkning

I Rosetårnet barnehage skal vi være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnets alder, forutsetninger, erfaringer og behov. Barnas synspunkter skal vektlegges i samsvar med deres alder og modenhet.

Mål: Alle barn skal oppleve at deres uttrykk blir tatt på alvor og blir møtt med en anerkjennende væremåte.

Delmål: Alle barna skal ha en reell mulighet til å medvirke i sin hverdag.

Kjennetegn:

- Ved å styrke relasjonskompetansen til alle ansatte gjennom arbeid med ICDP og Trygghetssirkelen, hvor evnen til å møte hvert enkelt barn med respekt og en anerkjennende holdning vektlegges.
- Barna blir møtt av trygge ansatte som viser interesse for barns uttrykk, undring og utforskertrang og tar dette med seg videre i planer og tilrettelegging.
- Aktiviteter og planer påvirkes av alle barnas interesser og ønsker.

Personalet skal:

- Tilrettelegge for arenaer hvor barns meninger og uttrykk blir hørt og sett, både individuelt og i gruppe.
- Kontinuerlig vurdere om barnehagens fysiske miljø er tilpasset slik at alle har mulighet til å medvirke med utgangspunkt i sine forutsetninger.
- Gi barna opplevelsen av at det de interesserer seg for har en verdi i barnehagen. Eksempelvis: Ved valg av temaarbeid, turer, sanger, bøker, lekemateriell med mer.
- Ha faste avdelingsmøter hvor observasjoner og barns tilbakemeldinger blir tatt opp og evaluere tiltak som er gjort.
- Ha små lekegrupper med barn for å styrke relasjoner og fange opp barns interesser.
- Ivareta barns stemme, behov for omsorg, aktivitet, hvile og lek når barn ikke klarer å si dette selv.

2.5 Vennskap og felleskap

En sentral del av barnehagehverdagen handler om å anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Vennskap og fellesskap er viktig for barn i alle aldre. Å bidra til at barna som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt.

Sosial kompetanse er en viktig forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I Rosetårnet barnehage ønsker vi alle barna skal oppleve å være betydningsfulle for fellesskapet - og å være i positivt samspill med andre barn og voksne.

Mål: Hvert barn skal oppleve å være en verdifull og viktig del av barnehagens fellesskap.

Delmål: Alle barn skal oppleve vennskap i barnehagen.

Kjennetegn:

- Barnehagen bidrar til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.
- Barna erfarer at de selv og andre i barnegruppen er viktige bidragsytere til fellesskapet
- Personalet planlegger og legger til rette for meningsfulle aktiviteter hvor barna kan medvirke til fellesskapet.
- Personalet arbeider aktivt for at alle barn skal bli inkludert i fellesskap og lek.
- Personalet legger til rette for utviklingen av vennskap og sosialt fellesskap
- Personalet setter grenser på en varm og positiv måte.

Personalet skal:

- Støtte barna i utviklingen av sin sosiale kompetanse, og bidra til etableringen av positive relasjoner mellom barn og voksne
- Tilrettelegge for at alle barna opplever barnehagen som et trygt sted, hvor de kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap.
- Støtte opp under utviklingen av barnas selvfølelse, og sørge for at alle føler seg godtatt og verdsatt for den er.
- Hjelp barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- Hjelp barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser - og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- Aktivt forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

2.6 Mangfold

En sentral del av barnehagehverdagen handler om å anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Vennskap og fellesskap er viktig for barn i alle aldre. Å bidra til at barna som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt.

Sosial kompetanse er en viktig forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I Rosetårnet barnehagen ønsker vi at alle barna skal oppleve å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med andre barn og voksne.

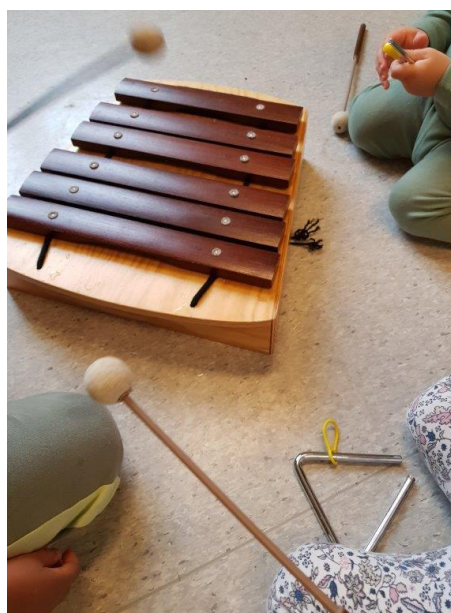
Mål: Hvert barn skal oppleve å være en verdifull og viktig del av barnehagens fellesskap.

Kjennetegn:

- Barnehagen bidrar til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.
- Barna erfarer at de selv og andre i barnegruppen er viktige bidragsyttere til fellesskapet.
- Personalet planlegger og legger til rette for meningsfulle aktiviteter hvor barna kan medvirke til fellesskapet.
- Personalet arbeider aktivt for at alle barn skal bli inkludert i felles lek og samspill.
- Samarbeid med foreldre om å få kunnskap om referanser hjemmefra som barnet kan ta med seg inn å dele med fellesskapet i barnehagen.
- Tilrettelegge det fysiske miljøet slik at det fremmer barnas ulike referanserammer og synliggjør mangfoldet i barnegruppen.

Personalet skal:

- Støtte barna i utviklingen av sin sosiale kompetanse, og bidra til etableringen av positive relasjoner mellom barn og voksne.
- Tilrettelegge for at alle barna opplever barnehagen som et trygt sted, hvor de kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap.
- Støtte opp under utviklingen av barnas selvfølelse, og sørge for at alle føler seg godtatt og verdsatt for den de er.
- Hjelp barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.
- Hjelp barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- Aktivt forebygge og stoppe diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.
- Fremme språklig mangfold og barnas morsmål (hjertespråk) som en ressurs.





3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Rosetårnet barnehage skal i barnehageårene 2021/2022 og 2022/2023 være med i Re-Komp prosjekt. Re-Komp er barnehagebasert kompetanseutvikling, og vi skal være med på dette. Vårt fokus er hvordan språkutvikling kan forebygge mobbing.

3.1 Fagområder

ÅRSHJUL

	Aktivitet	Hva gjør vi?
August	ICDP Tilvenning Planleggingsdag 16. august.	Tema 1: Vis positive følelser og at du er glad i barnet Tema 2: Juster deg til barnet og følg dets initiativ
September	ICDP Kurs Brannvernuka uke 38 Planleggingsdag 11. sept Foreldremøte 13. sept.	6 og 7 sept. Linda og Trude ICDP kurs. Tema 3: Snakk med barnet og prøv å få i gang en «følelsmessig samtale» Tema 4: Gi ros for det barnet klarer å gjøre og vis anerkjennelse Kapittel 8 i barnehageloven
Oktober	Evaluering av årsplan Prosjekt "Leseglede" ICDP FN- dagen 24. oktober	Tilvenning, relasjonsbygging. Tid: første uken i okt. Observasjoner og "bussen". Lese bøker hver dag, prosjekt f.eks. hvor mange meter bøker har vi lest, hvor mange bøker, osv Tema 5: Hjelp barnet til å samle oppmerksomheten sin Foreldrearrangement 2 og 3 oktober Linda og Trude ICDP kurs 24 og 25 oktober Linda og Trude ICDP kurs

November	Prosjekt: "Mattemagi" ICDP Planleggingsdag 11. nov.	Vann, mengde, måling, lengde, vekt, over, under osv. Tema 6: Gi mening til det barnet opplever av omverden 15. november Trude og Linda ICDP kurs
Desember	Evaluering av årsplan Adventsamlinger	Siste uke i november: evaluering av utviklingsarbeidet Hver mandag har vi adventsamling. Lucia 13. des. Julesammenkomst med foreldre 20. des. 04. desember Linda og Trude ICDP kurs Vi gjør oss klar til jul. Tema: juleevangeliet, hvorfor feirer vi jul?
Januar	ICDP Planleggingsdag 2. januar	Tema 7: Utdyp og gi forklaring når du opplever noe sammen med barnet Observasjoner og "bussen"
Februar	ICDP Samenes nasjonaldag 6. februar Evaluering av årsplan Karneval i uke 7. Markere morsmålsdagen 21. februar	Tema 8: Den regulerende dialogen Tema: Inkludering og fellesskap. Karneval onsdag 14. feb.
Mars	Barnehagedagen 10 mars Tema: Vår	Tema kommer senere Starte dyrking av blomster og grønnsaker.
April	Evaluering av årsplan Høytlesing Skolebesøk for førskolebarn	Tema: Forebygging av mobbing Lese bøker daglig, besøke bibliotek og avslutte med verdens bokdag 23. april.
Mai	Planleggingsdag 10. mai. Grunnlovsdagen 17. Mai Intern tilvenning	 Hvorfor feirer vi 17. mai? Aktiviteter rundt 17. mai. Hva er demokrati?
Juni	Evaluering av året som har vært Pride Besøksdag for nye barn Sommerfest med avslutning for førskolebarna	Familie, likeverd, stolthet over den du er. Torsdag 13. juni
Juli	Feriestengt	Uke 28, 29 og 30

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Å kunne uttrykke seg verbalt og non-verbalt er grunnleggende for å kunne delta i fellesskapet. Gjennom dialog og samspill skal alle barn få muligheten til å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. I Rosetårnet barnehage er vi opptatt av at alle barna får utforske og utvikle sin språkforståelse og språkkompetanse ved å ta i bruk et mangfold av kommunikasjonsformer. Vi er bevisste på at «hverdagserfaringer er basis for språkarbeidet og at alle situasjoner barna deltar i med engasjement og interesse, kan brukes til språkstimulering» (Giæver 2014 s. 85).

Forskning viser at det å musisere selv - eller lytte sammen med andre bidrar til at man føler seg som en del av flokken. Musikk stimulerer ulike sanser hos barnet, og skaper et emosjonelt fellesskap. I barnehagen vår har vi barn med morsmål fra hele verden, og gjennom musikk vil barnehagen styrke det enkelte barnet slik at det lettere får sosialt innpass i barnegruppen. Musikk engasjerer og skaper magiske øyeblikk. Vi er sertifisert som en syngende barnehage. Ta gjerne en titt på følgende nettside for et innblikk i noe av det vi arbeider med (<http://www.syngendebarnehage.no>).

Mål: Barnehagen skal skape et inkluderende språkmiljø der alle barna får muligheten til å oppleve glede ved å ta i bruk språket og kommunisere med andre

Kjennetegn:

- Personalet er bevisst sin rolle som språklige forbilder og er lydhøre i sin kommunikasjon med barna.
- Personalet arbeider med å støtte, stimulere og videreutvikle barnas helhetlige språkutvikling.
- Ukentlige, planlagte og strukturerte musikkksamlinger som er felles for hele huset.
- Sang og musikk brukes som metode for språkstimulering - og for å skape samhold i barnegruppen.
- Høytlesing, eventyr og fortellinger er en sentral del av barnehagehverdagen
- Sangleker og snakkepakken brukes aktivt, både ute og inne.

Personalet skal:

- Anerkjennelse og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk, og legge til rette for at alle barna får delta i samtale og samspill på sine premisser.
- Være tydelige og verbale i alle situasjoner, garderobe, måltid, i lek, i følelser m.m.
- Legge til rette for at barna skal få videreutvikle sin begrepsforståelse og ordforråd

- Synliggjøre og fremme mangfold gjennom kommunikasjon og språk, og sørger for at alle barna får delta i fellesskapet.
- Forsterke verbalspråket gjennom visuell støtte, tegn til tale og konkretisering
- Organisere lekegrupper, både formelle og uformelle.
- Tilby barna et variert og spennende utvalg av bøker, og sørge for progresjon gjennom en bevisst bruk av materialet.
- Glede seg sammen med barna og inspirere dem til å leke, rime og tulle med språket.
- Skal fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker.



3.1.2 Matematisk kompetanse

I barnehagen vår er det stort språklig mangfold - noen snakker et språk, noen snakker to og tre språk. Matematikk er et annet «språk», som blir til gjennom refleksjon og undring, sammen med venner og oppmerksomme voksne.

Mål: Barna skal få utvikle nysgjerrighet, matematikkglede og lyst til å utforske matematiske sammenhenger.

Delmål: Vi tar utgangspunkt i teoretiker *Alan Bishops* seks matematiske aktiviteter.

- Formforståelse: Former og figurer, symmetri, kunst og arkitektur.
- Romforståelse: Finne fram, orienterer seg i omgivelser.
- Tallforståelse: Tall, telling og antall, regning og tallsystem.
- Størrelser: Sammenligning og måling av lengde, høyde, vekt, tid og volum.
- Lek og spill: Rollelek, gjemsel, puslespill og andre spill.
- Forklaring og argumentasjon: Barn tenker, stiller spørsmål, begrunner resonnerer oppdager sammenhenger og finner løsninger.

Kjennetegn:

- Utvikling av matematisk kompetanse skal foregå på barnas premisser, og ta utgangspunkt i barnas alder og interesser.

- Voksne og barn tar på seg «mattebriller» og undrer seg sammen over matematiske fenomener
- Eksempelvis i aktiviteter som å bygge hytte av tepper og stoler, skjære frukt i store/småbiter, hvor er plassen min i garderoben, gå på *lang* rekke for å vaske hender m.m.

Personalet skal:

- Være til stede for barna, og bruke matematiske begreper reflektert og aktivt. Eksempel, "se hvor *høyt* dette tårnet blir, det er nesten en *meter*" m.m.
- Innrede det pedagogiske leke- og læringsmiljøet bevisst og med tanke på å stimulere til matematisk tenking. Vi har klosser og puter tilgjengelig til å bygge hinderløype som utfordrer barna til å bruke rommet på ulike måter.
- Være lekende voksne som tilrettelegger for at barna bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse. Vi står på hodet, står på hender, vi ruller, kryper gjennom, kryper over og under, gjemmer oss bak, m.m.
- Stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning, undre seg sammen med barna om likheter, ulikheter, størrelser og antall.
- Få økt bevissthet rundt teoretiker Alan Bishops seks matematiske begreper.
- Være lyttende og oppmerksomme i forhold til den matematikken barna uttrykker gjennom lek, samtaler og hverdagsaktiviteter.

Vi bruker matematikksenteret (Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen) sine aktivitetshefter. Se link under <https://www.matematikksenteret.no/barnehage>



3.1.3 Digitale verktøy

Barnehagens digitale praksis skal støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer om et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

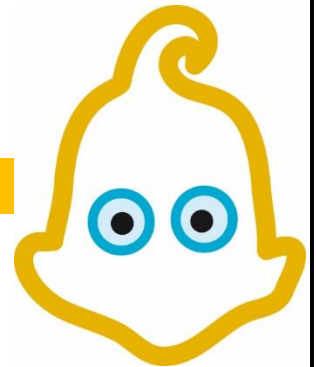
Mål: Gjøre bruk av forskjellige digitale verktøy til en naturlig og integrert del av det pedagogiske arbeidet.

Delmål: Barna skal få oppleve hvordan digitale verktøy bidrar til lek, utforsking, kreativitet og læring.

Personalet skal:

- Være aktive deltakere sammen med barna når vi benytter digitale verktøy som Bee-Bot, digitalt mikroskop, kamera m.m.
- Tilrettelegge for at alle barn kan leke, lære og skape gjennom digitale uttrykksformer.
- Ha teknisk kompetanse om hvordan man på best mulig måte nyttiggjør seg av Bee-Bot, digitalt mikroskop, miniprojekter m.m.
- Utøve digital dømmekraft og hele tiden vurdere relevans og egnethet i forhold til barnas mediebruk.
- Digitale verktøy brukes til informasjonssøk om eks. dyr og dyrelyer (google).
- Gi barna felles opplevelser og referanser gjennom kvalitetsfilmer som er nøye vurdert av de ansatte.
- Tilpasse bruk av digitale verktøy etter barnas alder og modenhet.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon



4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

I barnehageåret 2023-2024 skal barnehagen ha fokus på pedagogisk dokumentasjon og hvordan få dette til systematisk i barnehagen, på avdelingene og hos den enkelte. Med pedagogisk dokumentasjon kan alle områder barnehagen jobber med utvikles og øke kvaliteten.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

Dokumentasjon og vurderinger skal gjøres på avdelingsmøter som holdes hver tredje uke.

4.2.1 Dokumentasjon

Dokumentasjon gjøres skriftlig i planer som lages for perioden som går over seks uker. Referater, refleksjoner m.m. gjøres skriftlig for videre bruk.

Utviklingsarbeidet skal i forkant ha en ståstedsanalyse hvor vi er i dag i forhold til pedagogisk dokumentasjon.

4.2.2 Vurdering

Vurderinger gjøres på hvert avdelingsmøte. Det som skal vurderes er hvordan planen har fungert, hva som er gjort, hva tar vi med videre og hva vi skal slutte å gjøre.

4.2.3 Oppfølging

Med utgangspunkt i ståstedanalysen skal vi hvert kvartal vurdere hvor vi står i forhold til utviklingsarbeidet og hvordan det går med den pedagogiske dokumentasjonen.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barn skal være med i planlegging av aktiviteter og prosjekter. De minste barna medvirker med at personalet på avdelingen observerer hvordan barna responderer på aktiviteter som er planlagt og gjennomført. Disse observasjonene tar personalet opp til refleksjon på møtene.

Jo eldre barna blir, jo mer kan de være med direkte i planlegging, vurdering og gjennomføring av aktiviteter med aktiv deltakelse.

Foresatte skal medvirke ved at personalet undersøker med foresatte hva barna liker å gjøre/er interessert i rundt tema som skal planlegges.



Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Med pedagogisk grunnsyn menes den virkelighetsoppfatning, de kunnskaper, verdier og holdninger som ligger til grunn for den pedagogiske virksomhet.

Gjennom varm relasjonsbygging etableres autoritative voksne.

Autoritativ voksen: Trygge relasjoner skal utgjøre en viktig del av barnehagens pedagogiske plattform, og det er viktig at personalet har felles forståelse for hva dette innebærer. Det går ut på at personalet utøver sitt yrke i en dynamisk kombinasjon av varm relasjonsbygging til barnet, og være gode rollemodeller når det gjelder å sette grenser og krav.

- Den varme og grensesettende voksne skaper trygge barn i barnehagen
- Perspektivtaking. Ved å sette seg inn i barnets tanker og hensikter kan vi bedre imøtekomme deres behov.
- Genuin interesse for barnet.
- Hvert enkelt barn skal oppleve at personalet bryr seg om akkurat «meg.»

Barnet skal:

- Oppleve glede, vennskap, lek og læring.
- Bli trygge på seg selv, og andre.
- Utvikle et godt selvbylde, en god selvfølelse, og få styrket selvtillit.
- Lære sosiale ferdigheter og utvikle sosial kompetanse.
- Gjøre viktige erfaringer gjennom lek og aktiviteter.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Personalet er det viktigste elementet for barna i barnehagen. Personalets holdninger, verdier og barne- og læringssyn er det som påvirker den pedagogiske relasjonskompetansen.

Personalet er ansvarlige for den trygge tilknyttingen til barna og skal møte de med varme og inkludering. Barnas beste skal være i fokus i alle avgjørelser som blir tatt.

Barnehagen bruker ICDP i vårt arbeid med barna.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning er en livslang prosess som foregår hver dag, hele livet. Danning handler om å danne kunnskap, verdier og holdninger i samspill med andre. I barnehagen er disse prosessene knyttet til omsorgen vi gir barna, leken som skjer i barnehagen og barnas læring.

Vårt arbeid bygger på ICDP og COS, der vi er opptatt av å se og møte hvert enkelte barns behov. Vi er opptatt av at barn skal få være deltagende og ha medvirkning, og ønsker at barna skal få tro på seg selv som en viktig del av gruppen.

Vi voksne er rollemodeller og skal legge vekt på å respektere hverandres forskjeller uten at det skal føre til negative ytringer.

Vi skal sette ord på følelser og hjelpe barna til å se andres barns behov.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Barna i Rosetårnet skal oppleve utvikling gjennom et planlagt og tilrettelagt innhold, og aktiviteter, ut ifra barnets alder og forutsetninger. Omsorg knyttet til barnets behov for lek, fysisk aktivitet og bevegelse skal ha sin naturlige «motpart» i hvile og restitusjon. Det skal være annerledes å gå på Loftet i forhold til Tryllefløyten. Turer til nærmiljøet for 1-åringen blir til turer til Fløyen eller «lengre vekk» for 5-åringen. Valg av leker, og utforming av læringsmiljøet er tilpasset aldersgruppen. Bøker, spill og formingsmaterieell skal være interessante spennende og lærerike, slik at barna opplever mestringfølelse, og samtidig har noe å strekke seg etter. Personalet skal gjennom observasjoner og samtaler med barna kartlegge interesser og hva barnet trenger å utfordres i. Barna skal bli hørt, få medvirke og bli tatt hensyn til som individ og som en del av barnegruppen det tilhører. Ved å prate med barna om de aktivitetene de driver på med, kan personalet ta deres ønsker og tanker videre i arbeidet og være med på å videreutvikle og utfordre leken til barna. På denne måten kan nye elementer komme inn i leken. En enkel lek kan utvikle seg til et større prosjekt - og barna kan få nye erfaringer og opplevelser rundt leken.

Arbeid med prosjekt på tvers av huset skal tilpasses barnegruppen. Det skal planlegges med utgangspunkt i den barnegruppen og de barna som akkurat der og da går på Tryllefløyten, Bingen og Loftet. Innhold av metoder og valg av sanger, utstyr mm, vil naturlig være annerledes for de yngre enn de eldre barna.

V. Overganger

I barnehagen har vi flere overganger i løpet av barnas tid i barnehagen. Vi følger interne rutiner og kommunale retningslinjer på overgangene.

a. Tilvenning i barnehagen

Vi ønsker at foresatte skal ta seg god tid til tilvenning i barnehagen. Vi anbefaler minst 3 dager hvor foresatte er med barna, men de kan gjerne være lengre hvis de ønsker det. Vi ønsker tilgjengelige foreldre i tilvenningsperioden, og en mobilfri sone inne på avdelingen. Nye foreldre er velkommen til å komme på besøk før sommerferien for å gjøre seg litt kjent med barnehagen, uteområde og ansatte.

I mai/juni inviteres de nye foreldrene til et informasjonsmøte for å gå igjennom barnehagens rutiner og tilvenning.

Se rutiner for tilvenning.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Ved overgang til ny avdeling innad i barnehagen begynner vi tilvenningen i mai måned med besøk på den nye avdelingen. Da kan de spise lunsj/frukt, være med på aktiviteter m.m. Personalet som skal arbeide med de nye barna er oppmerksom på å ta kontakt med barna når de er ute, for å danne gode relasjoner mellom voksne og barn før nytt barnehageår starter

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Rosetårnet har mange skoler som vi samarbeider med, og de enkelte skolene har forskjellige satsningsområder som de synes er viktige at barnehagen prioriterer. Vi jobber etter plan for samarbeid som er utarbeidet av Bergen kommune.

VI. Foreldremedvirkning

Det er barnehagens samarbeid med foreldre som danner grunnlaget for foreldrenes medvirkning. Og vi ønsker et foreldresamarbeid der alle foreldre opplever at de blir sett og hørt uavhengig av språklig og kulturell bakgrunn. Et foreldresamarbeid som bygger på tillit mellom barnehagen og barnas hjem er viktig for hvert enkelt barns trivsel, utvikling og læring (Glaser, 2013). For å oppnå dette har vi både formelle og uformelle arenaer for samarbeidet som alle har som mål å bidra til barns trygghet og trivsel.

Formelle arenaer for foreldremedvirkning

- Foreldremøter
- Foreldresamtaler
- Barnehagens samarbeidsutvalg
- Brukerundersøkelse
- Månedspan /ukeplan

Uformelle arenaer for foreldremedvirkning

- Daglig kontakt
- Dagen i dag: skriftlig og bilder
- Ulike markeringer der foreldre bidrar til barnehagens kultur, og der vi blir bedre kjent med hverandre (Høstfest, Lucia, Sommerfest)

Tilvenningsdager der barn og foreldre er sammen i barnehagen.

Vi har oppe psykososialt miljø på foreldremøte og SU møte på høsten, hvor bl.a. tiltak rundt mobbing blir tatt opp.

På første foreldremøte og SU-møte tar vi opp temaet om hvordan barnehagen jobber med det psykososiale miljøet i barnehagen.

VII. Bærekraftig utvikling

Som ledd i bærekraftig utvikling kildesorterer vi og jobber med prosjekt for å rette søkelyset på det å ta vare på natur og ressurser.

Vi ser på livssyklusen til planter og dyr og ser på veien fra jord til bord.

Vi er årlig med på #grønnsuperdag som er i begynnelsen av juni.

<https://grontflagg.fee.no/idbank-for-barnehager>

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

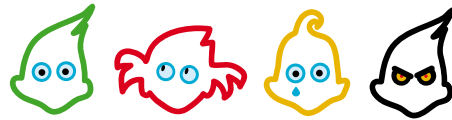
Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.



Rosetårnet barnehage

Olav Kyrres gate 59

5015 Bergen

E-post: rosetarnet.barnehage@bergen.kommune.no

www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/rosetarnet-barnehage



**BERGEN
KOMMUNE**